

Et undervisningsopplegg om

BARNE- *konvensjonen*

Barns rettigheter i *LOKALSAMFUNNET*

- Aktivitetsark med oppgaveidéer og tips til lærerne
- Hjelpark med bakgrunnsinformasjon og kopieringsoriginaler

DISKRIMINERING

Artikkel 2:

Alle barn har rett til beskyttelse mot diskriminering

PRIVATLIV

Artikkel 16:

Alle barn har rett til privatliv

DELTAKELSE

Artikkel 12:

Alle barn har rett til å si sin mening, og deres mening skal bli tatt på alvor

MISBRUK

Artikkel 19:

Alle barn har rett til at ingen skader eller misbruker dem

Barns rettigheter i *LOKALSAMFUNNET*

AKTIVITETSARK

FORSLAG TIL AKTIVITETER OG FREMGANGSMÅTE:

Velg én eller flere av aktivitetene under:

Innledning til arbeidsøkta

Repetér innledningen fra første undervisningsøkt om Barnekonvensjonen, med hovedvekt på de fire hovedartiklene vi jobber med.

Mål:

Elevene vet at:

- at alle barn har rett til å si sin mening om valg som gjøres i lokalsamfunnet som berører barn
- at alle barn har rett til trygge fritidsaktiviteter og lekeområder
- hvor de kan henvende seg med forslag og klager

FORSLAG TIL HOVEDAKTIVITET: "BRA ELLER DÅRLIG" (KALDT ELLER VARMT)

Innhold og fremgangsmåte har som mål å bevisstgjøre elevene om eget lokalsamfunn og hva deres rettigheter betyr i denne sammenheng. Betegnelsen "Bra eller dårlig" er knyttet til en vurdering av kvaliteter ved eget lokalsamfunn.

Hjelp elevene med å avgrense/avklare hva dere mener med "lokalsamfunnet". Noen steder vil det være naturlig å snakke om hele kommunen, mens det andre steder er mer realistisk med en grend/bydel/bygd. Del klassen i 4-5 grupper, avhengig av klassens størrelse.

Innledning

Forklar elevene hva som er hensikten med oppgaven bra/dårlig. Eks: "Dere skal nå tenke på vårt lokalsamfunn. På den venstre siden av arket skriver dere ned alt dere kommer på som er bra. På den høyre siden det dere mener er mindre bra" osv. Vis frem et flip-overark som er delt på midten med en strek. Del ut flip-overark til gruppene.

Gruppene arbeider med "hjernestorm"

Gruppene jobber med bra/dårlig, skriver ned på eget flip-overark og overfører til post it lapper etterpå.

Plenum:

Gruppene setter opp lappene på felles flip-overark, eller et større ark av f.eks gråpapir som er delt i to. Samtale/gjennomgang. Snakk sammen i klassen om det dere har kommet frem til, uten å evaluere eller diskutere. Be gruppene skrive ned på gruppearket de ideene andre grupper har kommet med.

Barns rettigheter i *LOKALSAMFUNNET*

AKTIVITETSARK

RETTIGHETSKORT

Introduksjon til ny gruppeøkt:

Del ut rettighetskortene til elevene

Be elevene plassere rettighetskort som passer til eksemplene fra lokalsamfunnet som ikke oppfyller barnerettighetene.

Plenum:

Be gruppene fortelle hvilke rettigheter de har knyttet til hvilke utfordringer. Lærer eller en elev får i oppgave å skrive nummer ved siden av utfordringen på felles arket.

GRUPPEOPPGAVE

Introduksjon til aktivitet:

Be gruppene velge **én** utfordring/ "dårlig" side som de vil endre på i lokalsamfunnet. Når de har valgt, ber du gruppene om å skrive ned hvem de mener kan påvirke til at denne endringen skjer. Dette kan være et kontor/etat i kommunene eller enkeltpersoner som f.eks ordføreren.

Be gruppene diskutere hvordan som barn/unge kan påvirke til at dette skjer. Lag en liste med tiltak. (Eksempler: se hjelpeark)

VIDERE ARBEID:

For at denne arbeidsøkten skal gi elevene mening, bør den følges opp med arbeid i f.eks norsktimer etterpå. I disse timene vil det kunne være naturlig å utforme noe skriftlig, der elevene også kan lære noe om hvordan man setter opp et brev, skriver en artikkel eller et leserinnlegg osv. (Se eget ressursark)

Barns rettigheter i *LOKALSAMFUNNET*

AKTIVITETSARK

X-TRA

"KLASSE 6B"

Dette er en video med fem kjente utfordringer fra barns hverdag, inkludert lærerveiledning. Filmene er et godt utgangspunkt for samtale, rollespill og aktiviteter.

Til det temaet vi nå lærer om, kan f.eks episoden "Martins første trening": brukes. Denne episoden stopper uten at det blir noen løsning.

Det finnes mange måter å arbeide med en slik filmsnutt på. Nedenfor har vi kort antydnet en arbeids-/fremgangsmåte som kan brukes:

1) Se filmsnutten sammen i klassen

2) Led elevene gjennom en samtale:

- Hvordan tror dere det går videre med Martin?
- Hvorfor tror dere Martin ble med på fotballtrening?
- Kunne fotballtreneren ha gjort noe på en annen måte?
- Er det mulig å være "kul" uten å være med på den samme aktiviteten som de andre?
- Hvis Martin velger noe annet etter denne treningen,:
- Hva kan de som er hans venner gjøre for at han ikke skal føle seg "utenfor"?
- Hvis Martin blir ertet eller mobbet av de andre i klassen fordi han er dårlig i fotball, hva kan Martin gjøre?
- Hva kan vennene hans gjøre hvis Martin blir ertet eller mobbet?
- Hvis dette skjer på skolen og ikke stopper, hva kan dere andre gjøre med det?
- Hva slags fritidstilbud har dere i deres lokalsamfunn?
- Er tilbudene varierte?
- Er det noe dere savner?

OPPSUMMERING:

- Alle barn og unge har rett til å være trygge i sitt lokalsamfunn – og ha samme tilgang til f.eks kunst og kultur, beskyttelse og egne organer for medvirkning.
- I alle lokalsamfunn, er det noe barn og unge liker og noe de ønsker å forandre. De har rett til å bli hørt og bli tatt på alvor i alt som angår dem.

Barns rettigheter i *LOKALSAMFUNNET*

HJELPEARKE

BARNES RETTIGHETER I LOKALSAMFUNNET

1) Innledning

Barns rettigheter i lokalsamfunnet har ingen tydelig plass i kompetansemålene i læreplanen. I norsk og samfunnsfag finner vi likevel kompetansemål som er knyttet til å gi elevene kunnskap og ferdigheter til å kunne delta aktivt i lokalmiljøet. Kompetansemålene er i stor grad "overordnet" beskrevet og hensikten med denne introduksjonen om barns rettigheter, er å gjøre dette noe mer konkret for elevene. Mange skoler lager lokale "læreplaner" som bidrar til at elevene blir mer bevisst og handlingsdyktig i eget lokalmiljø. Kunnskap om rettigheter i lokalsamfunnet henger nær sammen med undervisningen om f.eks rett til deltakelse og vern mot diskriminering i skolen. Det kan derfor være et poeng å hjelpe elevene å se sammenhengen mellom det "nære" demokratiet på skolen og demokratiet og mulighetene de har i lokalsamfunnet til å aktivt medvirke og påvirke.

2) Eksempler på tiltak

Eksempler på tiltak som elevene kommer frem til i siste gruppeøkt under dette temaet følger under. Elevene kan trenge hjelp til å komme frem til gode tiltak.

- Skrive brev til ordføreren der de ber vedkommende ta saken opp i kommunestyret
- Lage et brev og en sak til ungdomsrådet/ungdommens bystyre eller tilsvarende kommunalt organ (Søk på nettet for å finne om det er et ungdomsråd i din kommune)
- Skrive brev til rektor (hvis det er en sak om skolen)
- Lage en løpeseddel som de deler ut på butikken en lørdag
- Skrive et brev til alle de politiske partiene i kommunen.
- Skrive et leserinnlegg i lokalavisen
- Fremme en sak for elevrådet (hvis det er en sak om skolen)
- Lage en undersøkelse i naturfag hvis det f.eks handler om miljø.
Denne kan siden ende i et leserinnlegg i lokalavisen.
- Gjøre en undersøkelse om hvem som bestemmer i kommunen på det området de har plukket ut, for deretter å skrive et brev til denne personen/instansen.
- Osv.